

©
ORIGINALSTYLE

INSTALLATIEGIDS VOOR

Odyssey

INSTALLATIEGIDS VOOR Odyssey

Inhoud

Algemeen

Inleiding	3
Het juiste gereedschap voor het werk	4
Woordenlijst met tegeltermen	5
Uw tegels kiezen	6
Geschiktheid	6
Hoeveel tegels heeft u nodig?	8
Planning	9
Tegels snijden	9

Vloertegels

Kleurvariatie	10
Vorbereiding	10
Installatie	12
Afdichting	14
Bevestiging	15
Lijm	15
Voegen	17
Reiniging en onderhoud	18

Wandtegels

Kleurvariatie	19
Vorbereiding	20
Planning	22
Lijm	23
Voegen	24
Reiniging	26

Algemeen

Foto's	26
Aansprakelijkheidsgrenzen	26

INLEIDING

Welkom bij de Installatiegidsen voor de Odyssey Collection van Mezzo, Grande en Primo vloer-/wandtegels en Tapestry wandtegels.

Raadpleeg de Installatiegids voor Victorian Floor Tiles voor meer gedetailleerde richtlijnen met betrekking tot het leggen van complexe vloertegelpatronen.

Odyssey Primo tegels 151 x 151 x 9 mm worden op maat gemaakt

De kleinere Odyssey tegels, randen en hoeken worden gemaakt volgens uw specifieke en persoonlijke bestelling. Controleer levertijden bij uw handelaar om teleurstelling te voorkomen indien ze op een bepaalde datum moeten worden geïnstalleerd. De kleuren uit het Primo assortiment passen bij de White en Dover White tegels van onze collectie Victorian Floor Tiles. Deze Victorian Floor tiles in een effen kleur zijn speciaal gemaakt om te passen bij de kleuren uit het Primo assortiment. Als u deze effen tegels nodig heeft om uw installatie te voltooien, bestel ze dan gelijktijdig met uw Primo tegels, omdat ze op elkaar worden afgestemd. Vraag uw Original Style handelaar om een brochure of ga naar www.originalstyle.com. Hierdoor zullen de tegelkleuren zo goed mogelijk bij elkaar passen. We kunnen echter niet garanderen dat er geen kleurvariatie is. Houd er rekening mee dat vanwege het maatwerk bevestigde bestellingen niet kunnen worden geannuleerd en geretourneerde producten niet worden geaccepteerd (wettelijke rechten voorbehouden).

Odyssey Grande tegels 298 x 298 x 8 mm zijn voorraadartikelen

Als u effen tegels nodig heeft om uw installatie te voltooien, bestel ze dan gelijktijdig met uw Odyssey tegels, om te zorgen dat de tegelkleuren zo goed mogelijk op elkaar worden afgestemd. We kunnen echter niet garanderen dat er geen kleurvariatie is.

Mezzo tegels 200 x 200 mm zijn voorraadartikelen

De exclusieve Mezzo patronen zijn door ons ontworpen en gedrukt in onze fabriek in Exeter. De negen ontwerpen zijn allemaal 200 x 200 mm groot. Een veelzijdig formaat dat geschikt is voor zowel grote als kleine ruimten.

Tapestry Collectie wandtegels 152 x 152 mm

Deze kleinere Odyssey tegels zijn met de hand afgewerkt waardoor elke tegel een klein, uniek kunstwerkje is, volgens uw specifieke besteisen vervaardigd door vakmensen in ons atelier in Devon.

De wandtegels van de Tapestry Collectie zijn ontworpen om te passen bij de Brilliant White wandtegels van onze Artworks Collectie.

HET JUISTE GEREEDSCHAP VOOR HET WERK

Met dit gereedschap kunt u op professionele wijze aan uw tegelproject werken. Mogelijk heeft u al wat gereedschap in huis. Ander gereedschap kunt u kopen of huren maar zijn in ieder geval wijdverbreid beschikbaar.

Lijmkam	Door de getande rand van dit gereedschap kunt u de lijm gelijkmatig verdelen.
Markeerpotlood	Gebruik dit om tegels af te tekenen die gesneden moeten worden. Een markeerpotlood maakt geen vlekken op uw tegels en veegt niet weg wanneer een snijmachine met waterkoeling wordt gebruikt. Gebruik nooit een viltstift omdat die blijvende vlekken op uw tegels kan achterlaten.
Boor	Gebruik een betonboor of tegelboor.
Elektrische diamant slijpschijf met waterkoeling	Een diamant slijpschijf is de beste optie om moeilijke tegelvormen te snijden. Deze zijn verkrijgbaar bij gereedschapverhuurbedrijven, tegelwinkels of doe-het-zelfzaken. Volg het advies van de fabrikant met betrekking tot beschermbril, masker en handschoenen.
Oogbescherming, handschoenen en stofmasker	Het is van essentieel belang dat u gebruik maakt van alle mogelijke bescherming wanneer u snijmachines gebruikt of snij-instructies volgt. Gebruik altijd persoonlijke beschermingsmiddelen zoals geadviseerd door de HSE (vergelijkbaar met VGWM: veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu). Ga naar www.hse.gov.uk voor meer gezondheids- en veiligheidsadvies.
Metseltroffel	Om het voegmiddel uit het bakje te halen of het voegmiddel te mengen. Wordt gebruikt om lijm op een troffel te plaatsen.
Voegstrijker	Met dit hulpmiddel strijkt u langs de voeglijnen voordat ze uitgehard zijn om een gelijkmatige, nette afwerking te krijgen. Dit hulpmiddel is een must voor professioneel afgewerkte voeglijnen. Een plug of een ijsstokje werkt net zo goed.
Getande spaan of lijkam	Door de getande rand van deze gereedschappen kunt u de lijm gelijkmatig verdelen.
Tegelkruisjes / voegkruisjes	Deze kleine stukjes plastic worden tussen de hoeken van de tegels of mozaïektegels gestoken om een gelijkmatige afstand te bereiken. Duw ze zijdelings tussen de tegels in een rechte hoek ten opzichte van het oppervlak, en plaats ze op regelmatige tussenafstanden voor een mooi resultaat. Verwijder de kruisjes voordat het voegmiddel wordt aangebracht.
Luchtbelwaterpas / Laserwaterpas	Eén of beide gereedschappen wordt gebruikt om te zorgen dat de tegelinstallatie waterpas is.
Spons	Voor het verwijderen van voegresten en het glad strijken van voegen. Het is altijd beter om nieuwe sponzen en voeggereedschap te kopen aangezien oud gereedschap lijm- of voegresten kan hebben die uw tegels kunnen bekrassen.
Trekker of rubberen voegspaan	Voor het smeren van voegmiddel in de ruimtes tussen de tegels.
Stalen liniaal	Een stalen liniaal is een essentieel hulpmiddel aangezien het tegelwerk afhankelijk is van nauwkeurig meten.
Rolmaat	Voor nauwkeurig opmeten van vloeren en tegels.
Tegelsnijder	Een tegelsnijmachine met breekmechanisme om rechte lijnen te krijgen.
Tegelmal	Een hulpmiddel waarmee u uw tegels nauwkeurig op de goede plaats kunt leggen.
Tegeltang	Een speciaal gereedschap voor het 'wegknippen' van ongewenste tegeldelen.
Wiggen / afstandhouders	Deze zijn van hout of plastic en worden gebruikt om tegels heel precies te corrigeren.

WOORDENLIJST MET TEGELTERMEN

Lijm	De lijm die wordt gebruikt om tegels aan de ondergrond te bevestigen. Er is een ruime keuze, dus vraag uw handelaar altijd om advies over een bepaald project en soort tegels.
Voegmiddel	Een hardende massa gebruikt om de voegen tussen tegels af te dichten. Er is een ruime keuze, dus vraag uw handelaar altijd om advies over een bepaald project en soort tegels.
Bewegingsvoeg	Wanneer tegels tegen een ander oppervlak aangrenzen, zoals een badkuip of douchebak, wordt de voeg gevuld met siliconenkit in plaats van voegmiddel, zodat lichte uitzetting en inkrimping mogelijk blijft. Bewegingsvoegen zorgen ervoor dat er geen spanning van de ondergrond uitstraalt.
Voegen	Wanneer voegmiddel wordt gemengd tot een dikkere massa dan normaal en met een trekker in de voegen wordt aangebracht, stevig wordt aangedrukt en afgewerkt met voeggereedschap voor een net resultaat. Het teveel wordt verwijderd met een vochtige spons en het oppervlak wordt schoongeveegd.
Dekvloer	Zandcementvloer
Siliconenkit	Een materiaal met elastische en waterbestendige eigenschappen dat in plaats van voegmiddel wordt gebruikt om bewegingsvoegen te vullen.
Dubbele verlijming	Een werkmethode waarbij de lijm op de volledige ondergrond en op de achterkant van de tegel wordt aangebracht.
Ondergrond	Een oppervlak waarop tegels worden gelegd.
Dunne lijmlaag	Een lijmlaag die wordt aangebracht met een dikte van minder dan 5 mm.

UW TEGELS KIEZEN

Dit is vanzelfsprekend de belangrijkste en leukste taak! Met zo'n groot assortiment aan patronen en kleuren om uit te kiezen, wilt u misschien wat monsters bestellen om te kijken of ze passen bij de rest van uw huis en interieur.

GESCHIKTHEID

Grande en **Primo** tegels zijn geschikt voor gebruik binnen en buiten, voor natte en droge wanden en worden vooral gebruikt voor zowel natte (beslagen) en droge vloeren.

Mezzo tegels zijn geschikt voor droge vloeren en natte en droge wanden in huis. Ze kunnen ook worden gebruikt als wandtegels voor buiten. Niet geschikt voor commerciële vloeren vanwege de snelle glazuurslijtage.

Tapestry wandtegels zijn niet geschikt voor werkoppervlakken, vloeren of buitengebruik. Ze zijn alleen geschikt voor binnenwanden, waaronder wanden voor natte ruimtes en douches.

Natte en droge wanden (inclusief douches en natte ruimtes)	
Natte en droge vloeren (inclusief douches en natte ruimtes)	
Alleen droge wanden	
Alleen binnengebruik	
Alleen buitengebruik	
Binnen- en buitengebruik	

Zie de symbolen voor de individuele producten in de huidige Odyssey brochure.

Als u twijfelt of Odyssey tegels geschikt zijn voor uw persoonlijke eisen, kunt u voor advies contact opnemen met ons Klantenserviceteam door een e-mail te sturen naar info@originalstyle.com

Testmethodes voor vloertegelgeschiktheid

Huidige testmethodes voor slipweerstand

Slingerproef BS7976-2 Rubberen schuifregelaar 4S96

Voor het bepalen van de wrijvingscoëfficiënt onder natte en droge, beslagen omstandigheden.

Slippotentieel	Slipweerstandwaarde beslagen droog/beslagen nat (4S96 droog/nat)
Hoog	0 - 24
Gemiddeld	25 tot 35
Laag	36+

Slingerproef BS7976 Deel 2 TRRL (Transport & Road Research Laboratory)

Een slingertestapparaat om de natte wrijvingscoëfficiënt te bepalen met behulp van een rubberen schuifregelaar van TRRL onder natte, blootvoetse omstandigheden

Slippotentieel	Slipweerstandwaarde blootvoets nat (TRRL 55)
Hoog	19 en lager
Gemiddeld	20 tot 39
Laag	40 tot 74

Traptreden die binnen worden gebruikt en Lichtreflectiewaarde (Light Reflectance Value: LRV)

Wanneer Primo op treden en trappen wordt gebruikt, raden we aan Victorian Floor Tile traptreden te gebruiken in een kleur die contrasteert met het naastgelegen patroon. Hierdoor wordt u extra zichtbaar herinnerd aan de rand van de treden en de trap en worden de randen van de trap versterkt. Zwarte en rode traptreden zijn beschikbaar in onze Victorian Floor Tile Collectie.

HOEVEEL TEGELS HEEFT U NODIG?

Wandtegels	Per vierkante meter
152 x 152 mm	43

Vloertegels	Per vierkante meter
151 x 151mm	44
200 x 200mm	25
298 x 298mm	11,3
300 x 300 mm	11,1

Vloertegels	Per lineaire meter
151 x 151mm, 151 x 75mm, 151 x 53mm	6.6
298 x 298mm	3.3

Ongeveer gebaseerd op een voegruimte van 2-3 mm

Nadat u heeft besloten welk patroon/rand/hoek u gaat gebruiken, berekent u hoeveel u nodig heeft door het te betegelen oppervlak op te meten.

Om te berekenen hoeveel tegels u nodig heeft, moet u eerst besluiten welk formaat tegels u wilt. Als u problemen ondervindt bij het berekenen van het aantal benodigde tegels, aarzel dan niet om ons klantenserviceteam een e-mail te sturen via info@originalstyle.com

Het aantal benodigde tegels berekenen is het eenvoudigste onderdeel. Meet de lengte van de vloer en vermenigvuldig die met de breedte.

Als de vorm van het te betegelen gebied een eenvoudige vierkant of rechthoek is, dan kunt u simpelweg de afmeting van elke tegel berekenen en de afmeting van de vloer of kamer hierdoor delen. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de te betegelen ruimte in de hoeken vierkant is. Indien dit niet zo is, heeft u extra tijd nodig om deeltegels te snijden.

In dat geval is de meest eenvoudige methode om op grafiekpapier een maattekening van de wand of vloer te maken, de omtrek van elke tegel te tekenen (inclusief de eventuele randen en hoeken) en ze bij elkaar op te tellen.

We raden u aan rekening te houden met het gebruik van deeltegels, verspilling en oneffenheden en in totaal ten minste 5 procent meer te bestellen als u mozaïektegels wilt, en 10 procent meer als u grotere tegels wilt. Het kan verkeerde zuinigheid zijn om alleen de exacte hoeveelheid tegels te bestellen. Er kunnen altijd enkele tegels breken wanneer u aan het snijden bent of mogelijk komt u rare afmetingen tegen waardoor u meer tegels nodig heeft dan verwacht. Het is vervelend als u er aan het eind van het project achter komt dat u één of twee tegels tekort komt, vooral als de kleuren tussen verschillende tegelpartijen kunnen verschillen.

Zorg dat u voldoende tegels bestelt voor uw project en rekening houdt met snijresten en verspilling.

Variatie in grootte

Zie de tegelformaten in de Productgids van de Odyssey brochure. De verstrekte afmetingen zijn nominaal.

Mezzo, Grande en Primo

Vanwege de aard van het kleibakproces kunnen de tegelafmetingen tot +/- 0,6% verschillen, tot maximaal +/- 2,0 mm van de werkafmeting.

PLANNING VOOR WANDEN EN VLOEREN

Het is belangrijk dat u de installatie van uw vloer of wand goed plant voordat u de tegels plaatst. Hier zijn de belangrijkste zaken om aan te denken in de planfase:

Welke lijm en voegmiddel moet ik gebruiken?

Er zijn verschillende lijmsorten en voegmiddelen om uit te kiezen. Sommige zijn beter geschikt voor bepaalde oppervlakken dan andere. Lees voordat u begint met de installatie hieronder de informatie over lijm en voegmiddel.

Tegels afdichten

Tegels moeten worden afgedicht voorafgaand aan de installatie; plan tijd in voor het aanbrengen van de afdichtingskit en de droogtijd. Zie de hoofdstukken voor afdichting over vloer en wand voordat u met de installatie begint.

Uw installatie beschermen

We adviseren u pas tegels te plaatsen wanneer zware bouwwerkzaamheden voltooid zijn. Na de installatie en vóór de ingebruikname van een vloer is het belangrijk om de tegels en het voegmiddel te beschermen om problemen met schoonmaken van bouwwerkzaamheden te voorkomen. Gebruik geen afdekplastic omdat dit kan zorgen voor zweten en verkleuringen doordat het voegmiddel en de lijmlaag niet goed kunnen drogen.

Uw tegels beschermen

Zorg voordat u aan de installatie begint, dat u alle bevestigingsmaterialen en tegels op een schone en droge plek in de verpakking opbergt.

SNIJDEN

Het is van essentieel belang dat u gebruik maakt van alle mogelijke bescherming wanneer u snijmachines of snijwerktuigen gebruikt. Gebruik altijd persoonlijke beschermingsmiddelen (PPE) zoals een bril, stofmasker en handschoenen, zoals geadviseerd door de HSE (vergelijkbaar met VGWM: veiligheid, gezondheid, welzijn en milieu). Ga naar www.hse.gov.uk voor meer gezondheids- en veiligheidsadvies.

Het kan nodig blijken om individuele tegels te snijden zodat ze in kleine plekken passen. Wees hierbij extra zorgvuldig. Probeer nooit kleiner dan 38 mm te snijden.

VLOERTEGELS

KLEURVARIATIE, TEGELKLEUREN EN PATRONEN

In basistegels met dezelfde achtergrondkleur kan kleurvariatie plaatsvinden omdat ze worden vervaardigd van in de natuur voorkomende grondstoffen en tijdens productie op zeer hoge temperaturen worden gebakken. Ook worden natuurlijke pigmenten gebruikt tijdens het versieren van de tegels, en deze kunnen ook per tegel in kleurtint variëren. Bepaalde inktkleuren passen bij de basistegelkleuren, hoewel ze mogelijk niet exact overeenkomen. Patroonranden kunnen iets verschillen per tegel vanwege het drukproces.

Voordat u de tegels plaatst is het belangrijk om ze in goed licht neer te leggen zodat alle kleurverschillen en -variaties gelijkmatig kunnen worden verdeeld. Na installatie kunnen we geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kleurproblemen.

NB We raden u aan Primo en Grande tegels niet in dezelfde installatie met elkaar te mengen. Dit is vanwege de verschillende formaten, en de basiskleuren van Grande passen niet bij de basistegelkleuren van de Primo.

VOORBEREIDING / VLOEREN

Het geheim van een perfect gelegde tegelvloer is om de tegels zo vlak en gelijkmatig mogelijk te leggen. Hiervoor moet het oppervlak zo stabiel, vlak en droog mogelijk zijn. Een aantal oppervlakken is ideaal geschikt voor betegelen, voor andere is eerst een bepaalde voorbereiding nodig, en enkele oppervlakken zijn geheel ongeschikt.

Opbergen

Bewaar alle Original Style tegels en eventuele bevestigingsmaterialen zoals voegmiddel en lijm op een koele en droge plek. Alle tegels moeten droog zijn voor installatie en Original Style kan niet garanderen dat producten volledig droog geleverd worden.

Belangrijke opmerking

Alle oppervlakken moeten helemaal droog zijn voordat u gaat betegelen. Indien dit niet het geval is, kan het vocht gevangen komen te zitten achter de tegels, waardoor de kwaliteit van bepaalde tegels na verloop van tijd kan verslechteren.

Tegels zijn geheel inflexibel. Met dit in gedachte is het van belang erop toe te zien dat de ondergrond niet kan verschuiven, anders kunnen er scheuren komen of kan de lijm loslaten. Als er beweging is in de ondergrond, adviseren we u ten eerste om professioneel advies te vragen voordat u verder gaat met het project. Kijk op www.schluter.com/6_1_ditra.aspx voor meer informatie.

ALLE vloeren moet voor installatie worden voorgestreeken met primer.

Zandcementvloeren (dekvloeren) moeten helemaal droog zijn. Laat zeven dagen uitharden en vervolgens nog 14 dagen drogen. Onthoud dat voor bepaalde installaties een langere droogtijd nodig is vanwege de dikte van de dekvloer, de vochtigheid in de kamer en de weersomstandigheden. Gebruik een hygrometer om de vochtigheid te meten.

VLOERTEGELS

Anhydrietdekvloer en geasfalteerde oppervlakken: vraag altijd eerst professioneel advies voordat u op anhydrietdekvloeren en asfalt gaat betegelen. De cementhuid (stoffig oppervlak) moet worden verwijderd en speciale afdichtingsmiddelen moeten worden gebruikt voorafgaand aan het betegelen.

Vloeren van hout en draagbalken moeten stevig en robuust zijn en niet bewegen. De beste manier om dit te bereiken is door over de gehele vloer watervaste multiplexplaten met een dikte van 15 mm of meer neer te leggen, en ze om de 150 mm vast te schroeven. Breng voordat u de watervaste multiplex vastschroeft, eerst PVA aan op de achterkant en zijkant (maar niet op het te betegelen oppervlak). Voor het betegelen van alle houten vloeren, raden we aan een professionele tegelzetter in dienst te nemen, aangezien het cruciaal is dat de vloer niet beweegt of doorbuigt en speciale lijm wordt gebruikt.

Oude stenen of natuurstenen kunnen het beste verwijderd worden. Indien dit onmogelijk of onpraktisch is, en de stenen helemaal solide zijn, dan moet al het vuil, zoals modder, vet, olie, was etc. zorgvuldig worden verwijderd. Vinyl tegels moeten altijd verwijderd worden. Als hier overheen wordt betegeld kan het vinyl gaan zweten en de lijm gaan loslaten.

BELANGRIJK:

Leg tegels niet direct op een laag nat zandcement. Dit kan leiden tot uitbloeiingen op het tegeloppervlak. Uitbloeiingen (die een natuurlijke chemische reactie zijn) is de naam voor een wittige uitslag die kan verschijnen wanneer een tegel vocht bevat.

Vloerverwarming

Vloerverwarming is een uitstekende en uiterst efficiënte manier van verwarmen, ofwel als enige warmtebron in een kamer of als back-up voor een bestaand verwarmingssysteem. Er zijn twee soorten: op elektriciteit en met warm water. De elektrische methode is ontzettend eenvoudig te installeren. Een kabellengte en uitgerolde mat worden op de ondergrond gelegd voordat de tegels worden bevestigd. Met een aan de wand gemonteerde thermostaat kan de temperatuur volledig worden beheerst. Natuursteen, Victorian Floor Tiles en keramische en porseleinen vloertegels kunnen goed worden gebruikt voor vloerverwarming mits uitzettingsvoegen worden toegepast. Die absorberen de thermische uitzetting en inkrimping tussen de tegels en aangrenzende oppervlakken. Elektrische vloerverwarming zal de vloer met zo'n 5-6 mm verhogen, dus hier moet tijdens de installatie rekening mee worden gehouden.

NB De richtlijnen van de vloerverwarmingsfabrikant moeten worden gevolgd.

Onthoud dat ook de instructies van de lijm- en voegmiddelfabrikanten moeten worden opgevolgd tijdens het installeren van vloerverwarming. Het is zeer belangrijk om voorafgaand aan de daadwerkelijke werkzaamheden, alle informatie met betrekking tot installatie te verkrijgen, vooral wat betreft vertragingstijden vóór en installatie. Als de installatie niet goed is uitgevoerd, kunnen de tegels gaan scheuren vanwege thermische uitzetting en inkrimping en drogen.

De vloerverwarming mag pas 28 dagen na de installatie van de tegels worden ingeschakeld, zodat de lijm volledig kan uitharden. De eerste dag na de 28 dagen durende uithardperiode, draait u de verwarming tot 5°C en verhoogt u de temperatuur de komende vijf dagen elke dag met 5°C.

Underfloor heating should not be switched on until 28 days after installation of the tiles, to allow the adhesive to cure fully. On the first day after the 28 day curing period, turn up the heating to 5°C and then raise it by 5°C per day for the next five days.

VLOERTEGELS

INSTALLATIE / VLOEREN

Lees onderstaande richtlijnen voordat u Odyssey tegels installeert. We raden u ten eerste aan onze tegels te laten leggen door een ervaren professionele tegelzetter. Of alle keramische tegels naar tevredenheid worden geplaatst, is afhankelijk van het feit of ze op een solide, waterpas oppervlak worden gelegd en de juiste lijm voor dat oppervlak wordt gebruikt. Tegels direct in nat cement leggen wordt niet aanbevolen. Gedetailleerde richtlijnen over installatie zijn vermeld in BS 5385: Deel 3: 2014

De sleutel tot succes is:

Verzamel voordat u begint al het gereedschap, de tegels en materialen die u nodig heeft. Bereid de te betegelen oppervlakken zorgvuldig voor; de tijd die u nu hieraan besteed zal u later tijd besparen.

Houd de werkplek opgeruimd en schoon terwijl u bezig bent.

Werk methodisch en vermijd fouten door voor elke taak de tijd te nemen.

Deze gids is niet bedoeld als definitieve gids voor de installatie van tegels. Als u ergens over twijfelt na het lezen van deze gids, dan moet u een professionele tegelzetter raadplegen.

ONTHOUD

Het is de verantwoordelijkheid van de koper van Original Style producten om de volgende richtlijnen na te leven in overeenstemming met het British Standards Institute, serie BS5385 deel 1 tot 5.

Berg de producten op een geschikte, schone, droge en veilige plek op, zonder vorst en vocht.

Zorg dat de installatie wordt uitgevoerd bij geschikt kunstlicht.

HET WERKGEBIED OP DE VLOER MARKEREN

Neem eerst een kijkje in de kamer. Stel vast waar het midden van de kamer is door de middelpunten van twee tegenoverliggende wanden te meten en tussen deze punten een lijn te tekenen. Vind vervolgens het midden van deze lijn.

Hoe breed moeten de voegen zijn?

Mezzo, Primo, Grande en Victorian Floor tegels kunnen worden gelegd met een voegruimte van 2-3 mm.

Controleer de dikte van de tegels als u meer dan één product gebruikt. Het kan zijn dat u de niveaunderschillen met extra lijm moet opvullen om uiteindelijk een gelijkmatig en vlak betegeld oppervlak te krijgen. Verschillende niveaus kunt u ook opbouwen met gebruik van Marmox of Wedi platen.

Het doel is om een aantrekkelijk patroon te bereiken, terwijl u probeert onnodig snijden of dunne tegeldelen aan de randen van de kamer te vermijden. Het is wenselijk om bij de deuropening hele tegels te gebruiken. Als u door de deuropening heen betegelt (m.a.w. tegels in twee verschillende kamers legt), zorg dan dat u bij de drempel een bewegingsvoeg plaatst. Hierdoor zijn verschillende ondergronden en omgevingstemperaturen in beide kamers mogelijk.

Wanneer u eenmaal heeft afgetekend waar de tegels komen te liggen, begint u in het midden van de kamer met betegelen, oftewel het verste van de deur af.

De eerste rij is het belangrijkste; als u deze tegels recht en waterpas legt, dan is het leggen van de andere tegels eenvoudig. Als het echter fout gaat, wordt het steeds moeilijker om een mooi resultaat te krijgen.

Badkamers

Badkuipen en douchebakken moeten perfect waterpas zijn voordat u begint met betegelen. Voor een visueel aantrekkelijk resultaat gebruikt u het raam als middelpunt en plaatst u grotere tegeldelen in plaats van kleinere in de hoeken, vloeren en plafonds.

VLOERTEGELS

AFDICHTEN / VLOEREN

In het bijzonder moet erop worden gelet dat de juiste lijm, voegmiddel en afdichtingskit worden gebruikt. Lees de fabrikantinformatie zorgvuldig en volg altijd de instructies van de fabrikant.

Afdichten voor buitengebruik

Primo en Grande wand- en vloertegels zijn geschikt voor buitengebruik en zijn vorstbestendig, mits de vloertegels op een manier zijn gelegd dat regenwater probleemloos kan wegvloeien en niet onder en tussen de tegels kan komen. Tegels mogen niet worden gelegd op vlakke, geasfalteerde daken waar vorstschade mogelijk is.

Primo tegels moeten worden geïmpregneerd met een van de volgende middelen: *LTP Mattstone of Lithofin KF Stain Stop voor een natuurlijke afwerking (beide UV-bestendig), of een gelijkwaardig middel. Impregneer de schone, droge Primo tegels voordat u gaat voegen en nadat u gaat voegen, reinigen en drogen.

Hoewel Mezzo en Grande niet geïmpregneerd hoeven worden omdat ze van robuust porselein met/zonder decor zijn vervaardigd, raden we aan ze te voorzien van een laag LTP Mattstone of Lithofin FZ Protector om het reinigen te vergemakkelijken en de verwijdering van vlekken te vereenvoudigen. Doe dit op een schone droge tegel voordat u gaat voegen en nadat u gaat voegen, reinigen en drogen.

Afdichten voor binnengebruik

Primo tegels moeten worden geïmpregneerd met een van de volgende: voor een natuurlijke afwerking gebruikt u *LTP Mattstone die u kunt bijhouden met *LTP Wax Wash en voor een glanzende afwerking gebruikt u *LTP Glaze Protector (alleen voor binnengebruik) die u kunt bijhouden met *LTP Floorshine. *Lithofin KF StainStop zorgt ook voor een natuurlijke afwerking. Impregneer de schone, droge Primo tegels voordat u gaat voegen en nadat u gaat voegen, reinigen en drogen. Hoewel Mezzo en Grande niet geïmpregneerd hoeven worden omdat ze van robuust porselein met/zonder decor zijn vervaardigd, raden we aan ze te voorzien van een laag LTP Mattstone of Lithofin FZ Protector om het reinigen te vergemakkelijken en de verwijdering van vlekken te vereenvoudigen. Doe dit op een schone droge tegel voordat u gaat voegen en nadat u gaat voegen, reinigen en drogen.

*LTP Producten zijn verkrijgbaar in het VK. Vraag in de winkel welke geschikte producten in uw land verkrijgbaar zijn. Volg altijd de instructies van de fabrikant voor alle lijm, voegmiddelen, impregneermiddelen en afdichtingsproducten.

Ga voor meer advies over afdichting, reiniging en onderhoud naar <http://ltp-online.co.uk> We raden u aan alle afdichtingsmiddelen, impregneermiddelen en intensieve reinigingsproducten te testen op een losse tegel voordat u dergelijke producten op een reeds geïnstalleerde vloer aanbrengt. Volg altijd de instructies van de fabrikant. We kunnen geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van dergelijke producten die niet vóór gebruik zijn getest.

BEVESTIGING / VLOEREN

Het is cruciaal om eerst tegels van verschillende dozen door elkaar te mengen zodat de kleur- en tintvariëaties samen een mooi ontwerp of patroon vormen.

BELANGRIJK: Onthoud dat variaties in kleurtint en patroon een inherente eigenschap zijn van keramiek. Voordat u de tegels bevestigt moet u ze rangschikken tot er een mooie combinatie van kleur en effect is bereikt. Bevestig tegels niet als er geen acceptabele mix mogelijk is. Er kan geen verantwoordelijkheid worden aanvaard voor kleurverschil of kwaliteit nadat de tegels zijn bevestigd.

LIJM / VLOEREN

Voor ondergronden die kunnen uitzetten en inkrimpen, zoals hout of vloeren met vloerverwarming is het belangrijk om een flexibele S2 lijm te gebruiken. Voor sommige verschillen in het oppervlak zijn uitzettingsvoegen nodig. **Vraag altijd om professioneel advies.**

Lijm is ook beschikbaar met standaard droogtijd of snelle droogtijd. Standaard drogen duurt wel 24 uur, terwijl snel drogen hoogstens twee uur duurt, afhankelijk van de dikte, temperatuur en luchtvochtigheid. Alle tegels moeten aan de achterkant worden bedekt met een 2 mm lijmlaag, en daarnaast moet de lijm over de vloer worden uitgesmeerd. Deze methode wordt dubbele verlijming genoemd.

Controlevoegen

Er zijn talloze redenen voor bewegings- en uitzettingsvoegen in gebouwen. Verdeel een groter betegeld gedeelte met behulp van kit en bindmiddel in een aantal kleinere delen. Ontwerpers kunnen de plekken laten zien waar deze voegen nodig kunnen zijn, maar ze zijn in ieder geval verplicht op de plekken waar tegels tegen wanden of een ander bouw materiaal aangrenzen en waar de ondergrond een uitzettingsvoeg bevat.

Welke lijm en voegmiddel?

Het is zeer belangrijk dat u de productinstructies van de fabrikant volgt en bij twijfel contact opneemt met de dealer die u de producten heeft verkocht of met uw tegelzetter om meer informatie te krijgen.

Volg altijd de instructies van de fabrikant wanneer u installatiematerialen met elkaar wilt mengen en toepassen. Let er in het bijzonder op of een product geschikt is voor binnen en buiten evenals voor vloeren. Een erkende fabrikant van bevestigingsmiddelen zal verschillende producten hebben, die elk geschikt zijn voor een specifieke ondergrond.

NB: Niet alle lijm, reinigingsmiddelen, voegmiddelen en afdichtingsmiddelen zijn even geschikt voor alle soorten tegels. Volg het advies op van uw leverancier.

VLOERTEGELS

De lijm aanbrengen

Smeer de lijm over een zo groot mogelijk oppervlak van de vloer dat u binnen 15 minuten kunt betegelen; meestal is ongeveer een vierkante meter goed te doen. Smeer de lijm in een dikke, gelijkmatige laag (in plaats van her en der een dotje lijm). Gebruik een getande spaan om lijnen naast elkaar te maken. Voor vloeren moet de dikte ongeveer 8-10 mm zijn.

Leg de eerste complete tegel bovenop de lijm en druk stevig vast. Controleer of de eerste tegel recht en waterpas ligt. Leg de andere tegels nu op dezelfde manier achter de vorige en gebruik **tegelkruisjes** (zie opmerking 'Tegelkruisjes gebruiken') om een gelijkmatige voeg tussen de tegels te creëren.

U mag weer op de vloeren lopen wanneer de tegelkruisjes zijn verwijderd en het tegelwerk is voltooid.

Wanneer u bij de rand van de kamer aankomt, snijdt u de tegel zodat die in de ruimte past. Op de plekken waar vloer- en wandtegels bij elkaar komen, wordt een nettere afwerking bereikt indien de wandtegels over de vloertegels worden aangebracht. Laat een beetje ruimte vrij tussen de rand van de vloertegel en de wand zodat uitzetting mogelijk is.

Pas op dat er geen lijm op de voorkant van de tegels komt: veeg het teveel onmiddellijk weg met een schone, vochtige spons.

Wanneer de eerste vierkante meter is betegeld, bereid u nog een gedeelte voor, enzovoorts.

Als er aan de randen van de wand etc. delen zijn die niet zijn betegeld, dan moet u mogelijk de tegels op maat snijden (zie hoofdstuk over Tegels snijden).

Lijm en voegmiddel voor natte ruimtes

De vereisten voor lijm, voegmiddelen en afdichtingsmiddelen verschillen afhankelijk van de gebruikte soort tegel, het achtergrondmateriaal, de breedte van de voegen en of de douche werkt door zwaartekracht of dat het een stortdouche is. Daarom is het belangrijk dat u advies vraagt van uw leverancier.

Hoewel de meeste lijm en voegmiddelen onder normale omstandigheden waterbestendig zijn, kan dit nog beter worden door een flexibel toevoegingsmiddel te gebruiken. Voor stortdouches raden we epoxy voegmiddel aan. Zorg dat u het voegmiddel en de tegels na installatie altijd afdicht volgens de instructies van de fabrikant.

VOEGEN / VLOEREN

Voegen geeft het betegelde oppervlak een nette uitstraling. Voegwerk moet altijd gelijkliggen met het betegelde oppervlak.

Nadat alles is afgedicht mag u pas weer op de vloer lopen wanneer het afdichtingsmiddel goed is uitgehard (volg altijd de aanbevelingen op van de fabrikant).

Laat de lijm minimaal 24 uur uitharden voordat u begint met voegen. Dikke lijmlagen, koele temperaturen en andere factoren kunnen het droogproces verlengen.

Voegaanbevelingen

Tegels moeten 2-3 mm van elkaar worden geplaatst.

Mezzo, Grande en Primo: Gebruik een wit of lichtgrijs cementgebonden voegmiddel. U kunt gekleurde voegmiddelen gebruiken, hoewel sterke kleuren veel pigment bevatten dat kan afgeven op de tegels. Zwart voegmiddel wordt om deze reden NIET aanbevolen.

Welk voegmiddel?

NB: Niet alle lijm, reinigingsmiddelen, voegmiddelen en afdichtingsmiddelen zijn even geschikt voor alle soorten tegels. Volg het advies op van uw leverancier.

Probeer het voegmiddel altijd uit voordat u het gehele tegelwerk gaat voegen, zodat u weet of u tevreden bent met het uiterlijk van de gevoegde tegels.

Tegels voegen

Reinig het oppervlak dat u gaat betegelen en laat het drogen voordat u verder gaat. Impregneer/dicht de tegel af voordat u gaat voegen om de kans op vlekken te verminderen.

Ongeacht welke voegkleur u kiest wordt aangeraden om deze eerst op een losse tegel te testen zodat u zeker weet dat het voegpigment niet zal afgeven op het tegeloppervlak.

Het is zeer belangrijk om het voegmiddel te mengen volgens de instructies van de fabrikant. Nadat het voegmiddel is gemengd laat u het twee minuten staan. Vervolgens brengt u het in een diagonale beweging met behulp van een trekker aan op de betegelde wand/vloer. We raden u aan een meter tegelijk te voegen en het voegwerk vervolgens vijf minuten te laten rusten voordat u eventuele resten met een trekker verwijderd. Wacht nog vijf minuten voordat u het betegelde oppervlak schoonveegt met een schone spons. Controleer altijd of er geen lijnen zich achtergebleven in het voegmiddel.

Wanneer alles af is, wacht u twee uur. Vervolgens neemt u alle tegels af met schoon water en spons en corrigeert u eventuele foutjes.

Belangrijke opmerking:

Als u Mapei Ultra Colour Plus voegmiddel gebruikt, moet dit worden gemengd volgens de aanbevelingen van de fabrikant.

VLOERTEGELS

Handige tip

Probeer altijd in één sessie hele wanden of vloeren te voegen, zodat er een gelijkmatige afwerking is zonder kleurvariatie. Spoel elke vierkante meter af met schoon water en een spons om te voorkomen dat het teveel aan voegmiddel op de tegels opdroogt. De hoeken van kamers nooit voegen; die moeten voegmiddelvrij zijn en gevuld worden met een geschikte neutrale siliconenkit met een lage modulus.

Verkleurd voegmiddel

Onthoud dat bepaalde voegmiddelen niet UV-bestendig zijn en in direct zonlicht zullen vervagen. Vraag hiervoor advies van de voegmiddelfabrikant.

REINIGING EN ONDERHOUD /VLOEREN

Onthoud dat het gebruik van bepaalde zuurhoudende reinigingsproducten ertoe kan leiden dat een aantal tegels hierop reageert en verandert. Het wordt aangeraden om een nieuw reinigingsproduct op een onopvallende plek te testen voor gebruik. Alle fabrikanten hebben reinigingsmiddelen die u in combinatie met hun impregneermiddel en afdichtingsmiddel kunt gebruiken.

NB: Niet alle reinigingsmiddelen zijn even geschikt voor alle soorten tegels. Volg het advies op van uw leverancier. PH-neutrale reinigingsmiddelen zijn echter voor de meeste tegels geschikt, zoals Fila pH Neutral en LP Wax Wash.

Als u iets morst moet dit zo snel mogelijk worden schoongemaakt.

Gebruik alleen pH-neutraal reinigingsmiddel in de aanbevolen verduunning. Meer is niet altijd beter. Een hogere concentratie reinigingsmiddel in de reinigungsoplossing maakt het afspoelen alleen maar moeilijker. Als er veel wordt gemorst of intensief gebruik wordt gemaakt van de vloer, dan kan een sterker reinigingsmiddel nodig zijn. Deze sterkere reinigingsmiddelen moeten een meer alkalische pH bevatten en hebben over het algemeen voor de eerste reiniging een pH van 9 of hoger. Daarna kan een pH-neutrale reiniger worden gebruikt. Volg te allen tijde de aanbevelingen op van de fabrikant wanneer u deze producten gebruikt, aangezien sommige mogelijk niet geschikt zijn voor andere oppervlakken in een kamer, zoals chromen afwerkingen in douches en lak, verf etc.

Nadat het reinigingsmiddel is aangebracht laat u het volgens de aanbevelingen van de fabrikant nog even rusten en vervolgens spoelt u het grondig met zeer schoon water. Zuig het teveel aan water weg en droog de vloer met een handdoek om droogvlekken en vegen te verwijderen.

TAPESTRY WANDTEGELS

Alle Tapestry wandtegels worden gemaakt door middel van droogpers- of extrusieprocessen overeenkomstig BS EN14411. Er zijn geen normen voor tegels en mallen die zijn vervaardigd door het gietproces. Interne normen worden vastgesteld voor gegoten onderdelen.

KLEURVARIATIE BIJ GEGLAZUURDE KERAMISCHE WANDTEGELS

Variatie in kleurtint van de geglazuurde achtergrondkleur is een inherente eigenschap van het productieproces van deze wandtegels. We raden aan dat tegels eerst losjes worden neergelegd en door elkaar worden gemengd om de mooiste verdeling van kleurtinten te bereiken. Tussen de afzonderlijke partijen kunnen duidelijke verschillen zijn, dus daarom raden we u aan alle tegels tegelijkertijd te kopen. Zorg dat uw tegels allemaal van dezelfde partij afkomstig zijn. Na installatie kunnen we geen aansprakelijkheid aanvaarden voor kleurproblemen.

Het partijnummer staat op het etiket van de dozen. Zie de eerste twee serienummers van de partijcode en zorg dat ze voor uw project allemaal hetzelfde zijn.

Na installatie kunnen geen problemen met kleurtinten worden aanvaard, zelfs als de huiseigenaar tijdens de installatie niet aanwezig is.

Krassen en haarscheuren

Zoals bij alle geglazuurde oppervlakken kunnen er na verloop van tijd enige slijtage en krassen plaatsvinden. Kies daarom zorgvuldig de juiste tegel voor een bepaald gebruik. De wandtegels weergegeven in deze brochure worden niet aanbevolen voor oppervlakken die aan zware slijtage onderhevig zijn. Geglazuurde keramische tegels kunnen na verloop van tijd haarscheuren vertonen. Helaas kan niet worden gegarandeerd dat dit niet zal gebeuren.

Natte ruimtes

Tegels die geschikt zijn voor natte wanden worden geplaatst met een voegmiddel dat een verminderde waterabsorptie heeft. Het voegmiddel moet gelijkliggen met de voorkant van de tegel, om te voorkomen dat water bij de poreuze tegelachterkant komt. Hierdoor kan de glazuurkleur veranderen waardoor er een patchworkeffect ontstaat. Natte ruimtes moeten volledig waterdicht worden gemaakt voordat ze worden betegeld.

Voor het betegelen van stortdouches moet epoxy voegmiddel worden gebruikt.

WANDTEGELS

Tegelgewichten

Controleer altijd of het tegelgewicht geschikt is voor uw ondergrond. Tel hiervoor 3,5 kg/m² voor lijm en voegmiddel op bij het tegelgewicht per m². De gewichten van de tegels worden vermeld in de brochure en op het internet. Hieronder ziet u een tabel met veel voorkomende wandondergronden en de maximale gewichtsbelasting voor tegels:

Wandondergrond	Maximaal tegelgewicht
Gipswerk	20 kg/m ² max
Gipsplaat direct	32 kg/m ² max
Zandcementlaag	40 kg/m ² max
Multiplex (watervast/WBP)	30 kg/m ² max
Gipsvezelplaten	40 kg/m ² max
Tegelachterplaat	40 kg/m ² max
Glasgevulde cementplaten	50kg/m ² max

VOORBEREIDING / WANDEN

Alle oppervlakken moeten helemaal droog zijn voordat u gaat betegelen. Indien dit niet het geval is kan het vocht gevangen komen te zitten achter de tegels, waardoor de kwaliteit van bepaalde tegels na verloop van tijd kan verslechteren.

Tegels zijn geheel inflexibel. Met dit in gedachte is het van belang erop toe te zien dat de ondergrond niet kan verschuiven, anders kunnen er scheuren komen. Als er beweging is in de ondergrond, adviseren we u ten eerste om professioneel advies te vragen voordat u verder gaat met het project.

ALLE wanden moeten eerst voorgestreeken worden met primer voordat ze betegeld kunnen worden.

Zorg dat de wand die u gaat betegelen het gewicht van de lijm en tegels kan hebben.

Het geheim van een perfect betegelde wand is om de tegels zo vlak en gelijkmatig mogelijk te plaatsen. Hiervoor moet het oppervlak zo stabiel, vlak en droog mogelijk zijn. Een aantal oppervlakken is ideaal geschikt voor betegelen, voor andere is eerst een bepaalde voorbereiding nodig, en enkele oppervlakken zijn geheel ongeschikt.

Geverfde oppervlakken zijn niet geschikt voor tegels. U moet eerst alle losse verf eraf schrapen en het gehele oppervlak schuren met grof schuurpapier totdat alle verf is verwijderd.

Gipsplaatwanden kunnen geschikt zijn voor tegels, afhankelijk van het gewicht en hoe goed de gipsplaat is bevestigd aan de onderliggende lichtbouw wand. Mogelijk moet u hier advies over vragen. Normaalgesproken heeft een gipsplaatwand die niet is gestukadoord, een draagkracht van 32 kg per m². Deze wanden moeten eerst voorgestreeken worden met primer, dan laten drogen en vervolgens wordt de lijm direct op de wand aangebracht.

Gips is een geschikt oppervlak mits het droog en in goede staat is. Normaalgesproken heeft een gipswand een draagkracht van 20 kg per m². Verwijder al het losse of afbrokkelende gips en repareer met nieuw gips of plamuur. Vervolgens schuurt u het oppervlak totdat het waterpas is afgewerkt. Strijk de wanden voor met primer en laat drogen voordat u begint met betegelen. Het is belangrijk de gewichtsbependingen in overweging te nemen, voordat tegels worden bevestigd. Vraag altijd professioneel advies als u gips gaat betegelen. Mapei Primer G en Ardex P51 zijn geschikt voor het voorstrijken van roze gipswerk.

Gepleisterde wanden kunnen worden betegeld, maar nieuw pleisterwerk moet wel volledig kunnen drogen voordat er betegeld wordt; normaalgesproken wordt een droogtijd van 21 dagen aangeraden. Gepleisterde verticale wanden zijn een goede basis voor tegels tot een dikte van 15 mm, en een maximale hoogte van 3,6 meter. Voor dickere tegels moet het pleisterwerk worden versterkt door metaalgaas in de wand te schroeven. Professioneel advies vragen wordt aanbevolen.

Wanden met behang kunnen niet worden betegeld. Haal het behang helemaal weg, controleer of er gipsresten zijn achtergebleven en of er andere schade is. Repareer indien nodig en laat de wand volledig drogen voordat u gaat voorstrijken met primer. Laat de primer volledig drogen.

Oude keramische wandtegels: We raden niet aan bovenop oude tegels te betegelen vanwege de gewichtsbependingen en stabiliteit. Oude tegels moeten verwijderd worden en het blootgestelde oppervlak moet zoals vermeld voorbereid worden (zie hierboven).

Natte ruimtes en douches

In doucheruimtes kunnen keramische tegels worden gebruikt, mits u bepaalde voorzorgsmaatregelen neemt wanneer u de oppervlakken voorbereid en u de juiste lijm en voegmiddel gebruikt. Het is van essentieel belang om alle ondergronden van ruimtes die vaak nat worden (zoals in de buurt van een bad, wasbak of douche) zorgvuldig voor te bereiden om ze te beschermen tegen waterabsorptie. De beste ondergronden zijn normaalgesproken waterbestendige platen zoals Wedi of Marmox. Het onderliggende oppervlak moet eerst waterdicht worden gemaakt met behulp van een waterafdichtingskit, dat een waterdichtingssysteem wordt genoemd (zie hieronder), om te voorkomen dat water in de ondergrond komt. Daarnaast moet er ook voldoende waterafvoer zijn.

Waterdichtingssystemen

We raden aan een waterdichtingssysteem te gebruiken voor stortdouches, douchecabines, stoomcabines en natte ruimtes in hotels, gastverblijven, recreatiecentra, fitnesscentra en in woonhuizen. Deze systemen bestaan normaalgesproken uit een primer, een vloeibaar waterdichtingsmembraan dat u met een borstel op de wand en vloer aanbrengt, en tape om alle binnenhoeken te verstevigen. Raadpleeg de specifieke instructies van de fabrikant of nog verstandiger is om een professional het werk te laten doen. Een eerder geverfd oppervlak waterdicht maken wordt niet aanbevolen. Normaalgesproken kunt u de tegellijm 24 uur nadat de wand en vloeren waterdicht zijn gemaakt aanbrengen.

We raden aan elk waterdichtingsproces door een professional uit te laten voeren.

WANDTEGELS

PLANNING / WANDEN

Maak eerst een tegelmal.

Gebruik een rechte, geschaafde houten lat van ongeveer 1 m lang en 30 x 20 mm breed en diep. Gebruik een potlood om de lengte van uw tegels plus de ruimte tussen de tegels af te tekenen. Wanneer u bijvoorbeeld tegels gaat plaatsen die een afmeting van 150 x 150 mm en tussen elke tegel een voegruimte van 2 mm hebben, dan zult u elke 152 mm aftekenen.

Markeer het werkgebied. Controleer eerst altijd of het plafond waterpas is. Probeer de tegels zo te plaatsen dat ze ofwel tegen de bovenkant of de onderkant passen. Hierdoor hoeft u maar aan een kant te snijden. Dit is alleen mogelijk als de vloer of het plafond waterpas is.

De eerste rij tegels die u bevestigt is de belangrijkste. Als de rij scheef of ongelijk is dan worden alle andere rijen ook ongelijk.

Als de plint of vloer gelijk lijkt kunt u in de verleiding komen om direct hierop te beginnen met betegelen. We raden dit niet aan. Zeer weinig woningen, oud of nieuw, hebben wanden en vloer die perfect vierkant zijn, dus u moet de eerste rij altijd waterpas maken. Hier leest u hoe:

Pak een recht stuk houten lat (afmetingen hierboven vermeld).

Zorg met behulp van een luchtbelwaterpas dat de bovenkant van de houten lat perfect waterpas is en spijker de lat vervolgens licht en horizontaal in het te betegelen gebied.

NB. Controleer voordat u in de wand spijkert dat er geen waterleidingen of elektrische bedrading achter verborgen zitten.

Plaats u zelfgemaakte mal verticaal tegen de wand, met het einde van de mal tegen de bovenrand van de bevestigde houten lat. Teken de bovenrand met potlood af terwijl u langs de wand omhooggaat, en zorg dat u niet teveel smalle tegelstukken hoeft te snijden voor de bovenste rand van de wand.

Gebruik nu een rolmaat om het horizontale middelpunt van de wand te bepalen. Leg uw mal tegen dit punt aan en werk horizontaal om de locatie van de laatste hele tegel te bepalen, en teken vervolgens de lat af. Zorg er nogmaals voor dat er aan de uiteinden geen smalle tegelstukken nodig zijn. Om dit te vermijden kunt u eventueel het middelpunt iets aanpassen.

Hang vervolgens het schietlood op een manier waardoor de loodlijn direct boven de afgetekende lat hangt. U kunt ook een laserwaterpas, een lange tekendriehoek of een rechtopstaande luchtbelwaterpas gebruiken om een verticale lijn te maken. Wanneer u het exacte beginpunt van uw eerste tegel heeft gevonden, kunt u beginnen met betegelen.

Als u een patroonrand langs de gehele kamer wilt, moet u een middelpunt op een van de wanden kiezen, en alle randen afstemmen op dat ene punt.

Badkamers

Badkuipen en douchebakken moeten perfect waterpas zijn voordat u begint met betegelen. Voor een visueel aantrekkelijk resultaat gebruikt u het raam als middelpunt en plaatst u grotere tegelstukken in plaats van kleinere in de hoeken, vloeren en plafonds.

LIJM /WANDEN

Belangrijke opmerking

Epoxylijm kan moeilijk zijn in het gebruik en vanwege de eigenschappen van epoxy na uitharden zeer moeilijk zijn om te verwijderen. Hierdoor raden we aan heet water en een aantal schone sponzen bij de hand te houden om een teveel aan epoxy snel en veilig te kunnen verwijderen. Test epoxy altijd voordat u het op uw producten gaat gebruiken.

Het is van essentieel belang dat lijm volledig droog is voordat u gaat voegen.

Welke lijm en voegmiddel?

Bepaalde lijm is ongeschikt voor gebruik in natte omstandigheden, daarom raden we u ten zeerste aan om contact op te nemen met de lijm- en voegmiddelfabrikanten voor hun aanbevelingen. Original Style Ltd doet geen uitspraken over de geschiktheid van lijm en voegmiddelen van externe bedrijven voor een bepaald doel.

Lijm en voegmiddelen voor natte ruimtes

De vereisten voor lijm, voegmiddelen en afdichtingsmiddelen verschillen afhankelijk van de gebruikte soort tegel, het achtergrondmateriaal, de breedte van de voegen en of de douche werkt door zwaartekracht of een stortdouche is. Daarom is het belangrijk dat u advies vraagt van uw leverancier. Hoewel de meeste lijm en voegmiddelen onder normale omstandigheden zorgen voor minder waterabsorptie, kan dit verder verbeteren door een flexibel toevoegingsmiddel te gebruiken. Voor stortdouches raden we epoxy lijm en voegmiddel aan.

De lijm aanbrengen

Strijk het te betegelen oppervlak voor met een acrylprimer en laat drogen. Smeer vervolgens de lijm over een zo groot mogelijk oppervlak van de wand dat u binnen 15 minuten kunt betegelen; meestal is ongeveer een vierkante meter goed te doen. Smeer een gelijkmatige laag van zo'n 6 mm dik met behulp van een getande spaan en maak parallelle lijnen. Werk langs de lijnen die u als middelpunten en waterpaslijnen op de wanden heeft getekend en begin vervolgens de tegels aan te brengen. Leg de eerste complete tegel bovenop de lijm en druk stevig vast.

Controleer of de eerste tegel recht en waterpas ligt. Leg nu op dezelfde manier opeenvolgend tegels en gebruik tegelkruisjes om een gelijkmatige voeg tussen de tegels te creëren. Wanneer u bij de randen van de kamer komt, snijdt u indien nodig de tegels op maat zodat ze tussen de overgebleven ruimte passen en verwijdert u het teveel aan lijm in de hoeken. In de hoeken wordt na het voegen siliconenkit aangebracht zodat uitzetting mogelijk is. Zorg dat er geen lijm op de voorkant van de tegels komt. Veeg het teveel aan lijm direct weg met een schone vochtige spons.

Het kan nodig blijken om individuele tegels te snijden zodat ze in de kleine plekken passen. Wees uiterst voorzichtig, vooral wanneer u kleine stukken snijdt.

Tegelkruisjes die zijn gebruikt tijdens het bevestigingsproces moeten verwijderd worden uit de voegen voordat de lijm helemaal droog is.

WANDTEGELS

Op de plekken waar de wandtegels bij de vloer komen, wordt een nettere afwerking bereikt indien de wandtegels over de vloertegels worden aangebracht. Vul de ruimte in de hoek met uithardende siliconenkit op azijnzuurbasis.

Wanneer de ondergrond zou kunnen bewegen is het belangrijk om een flexibele lijm te gebruiken. Hierdoor is er enige beweging mogelijk en zullen tegels en voegmiddel niet scheuren. Voor sommige verschillen in het oppervlak zijn echter uitzettingsvoegen nodig. Vraag altijd om professioneel advies.

Lijm is beschikbaar met standaard droogtijd of snelle droogtijd. Standaard drogen kan wel 24 uur duren, terwijl snel drogen hoogstens twee uur duurt, afhankelijk van de dikte, temperatuur en luchtvochtigheid.

VOEGEN

Voegen geeft het betegelde oppervlak een nette uitstraling; het zorgt ervoor dat er geen vuil of vet kan ophopen tussen de tegels. Voegwerk moet altijd gelijkliggen met het betegelde oppervlak.

Laat de lijm minimaal 24 uur uitharden voordat u begint met voegen. Dikke lijmlagen, koude temperaturen en andere factoren kunnen het droogproces verlengen.

Tegels voegen

Probeer het voegmiddel altijd uit op een onopvallende plek voordat u het gehele tegelwerk gaat voegen, zodat u weet of u tevreden bent met het uiterlijk van de gevoegde tegels. Reinig het oppervlak dat u gaat voegen en laat volledig drogen voordat u verder gaat.

Ongeacht welke voegkleur u kiest, wordt aangeraden om deze eerst op een losse tegel te testen zodat u zeker weet dat het voegpigment niet zal afgeven op het tegeloppervlak. Aanbevolen voegruimte is 2 tot 3 mm

Handige tip

Probeer altijd in één sessie hele wanden of vloeren te voegen, zodat er een gelijkmatige afwerking is zonder kleurvariatie. Spoel elke vierkante meter af met schoon water en een spons om te voorkomen dat het teveel aan voegmiddel op de tegels opdroogt. De hoeken van kamers nooit voegen; die moeten voegmiddelvrij zijn en gevuld worden met een geschikte siliconenkit zodat uitzetting van wand/ vloer mogelijk blijft.

Het is zeer belangrijk om het voegmiddel te mengen volgens de instructies van de fabrikant. Nadat het voegmiddel is gemengd laat u het twee minuten staan. Vervolgens brengt u het in een diagonale beweging met behulp van een trekker aan op de betegelde wand. We raden u aan een meter tegelijk te voegen en het voegwerk vervolgens vijf minuten te laten rusten voordat u eventuele resten met een trekker verwijderd. Wacht nog vijf minuten voordat u het betegelde oppervlak schoonveegt met een schone spons. Controleer altijd of er geen lijnen zich achtergebleven in het voegmiddel. Herhaal totdat de hele wand is betegeld.

Wanneer alles af is, wacht u twee uur. Vervolgens neemt u alle tegels af met schoon water en spons en corrigeert u eventuele foutjes.

Belangrijke opmerking:

Als u Mapei Ultra Colour Plus voegmiddel gebruikt, moet dit met 1-1,1 liter water per 5 kg zak Ultra Colour Plus worden gemengd in een elektrische mengmachine. Giet al het water in de emmer, voeg het voegmiddel toe en meng op een langzame stand. Laat twee minuten staan en meng nogmaals. Voeg niet meer water toe. Als het materiaal na 15-20 minuten hard begint te worden mengt u het nogmaals alleen door met de roerarm, maar voegt u niet meer water toe. Het voegmiddel heeft een verwerkingstijd van een uur.

Test altijd eerst op een onopvallende plek voordat u verder gaat. Volg altijd de instructies van de fabrikant. Wees zorgvuldig tijdens de voegwerkzaamheden om uw tegels mooi te houden.

Afwerken

Nadat het tegelwerk is afgerond inspecteert u zorgvuldig of er voegen zijn waarbij voegmiddel ontbreekt en vult u die zo nodig bij. Veeg de gehele wand schoon met een vochtige spons of doek en laat volledig drogen.

Voegmiddel afdichten

Daarnaast raden we aan het voegmiddel zeven dagen na het voegen af te dichten met een voegafdichtingsmiddel, dat u kunt kopen bij een erkende tegeloutletwinkel.

U kunt gekleurd voegmiddel gebruiken voor deze tegels en die kan uw tegelwerk verfraaien. Momenteel zijn er veel kleuren beschikbaar. We raden u dus aan het assortiment na te gaan bij uw winkel. Aangezien dit voegmiddel het algemene uiterlijk van de tegelkleur kan veranderen, raden we u ten zeerste aan dit vóór de installatie op een kleine plek te testen. Zorg dat het voegmiddel is aanbevolen voor keramiek. Bepaalde voegmiddelen zijn niet UV-bestendig en zullen in direct zonlicht vervagen. Vraag hiervoor advies van de voegmiddelfabrikant.

Het is cruciaal om eerst tegels van verschillende dozen door elkaar te mengen zodat de kleurvariaties samen een mooi geheel vormen. Onthoud dat variaties in kleurtint en patroon een inherente eigenschap zijn van keramiek. Bevestig tegels niet als er geen acceptabele mix mogelijk is. Er kan geen verantwoordelijkheid worden aanvaard voor kleurverschil of kwaliteit nadat de tegels zijn bevestigd. Zie het hoofdstuk over Kleurvariatie hierboven.

Controlevoegen

Er zijn talloze redenen voor bewegings- en uitzettingsvoegen. Verdeel een groter betegeld gedeelte met behulp van kit en bindmiddel in een aantal kleinere delen. Ontwerpers kunnen de plekken laten zien waar deze voegen nodig kunnen zijn, maar ze zijn in ieder geval verplicht op de plekken waar tegels tegen wanden of een ander bouw materiaal aangrenzen en waar de ondergrond een uitzettingsvoeg bevat. Vraag hier altijd advies over.

Deze instructies zijn bedoeld als aanvulling op en niet als vervanging van de bepalingen van de BS praktijkcodes of ANSI 108 waarin normen voor gesteld voor de installatie van keramische wandtegels. Daarnaast moeten de instructies van lijmfabrikanten strikt worden opgevolgd.

REINIGING / WANDEN

Niet alle reinigingsmiddelen zijn even geschikt voor alle soorten wandtegels. Was betegelde oppervlakken ofwel met schoon water of neutrale (d.w.z. alkalische of zure) reinigingsmiddelen. Droog af en wrijf op met een droge stofdoek.

FOTOGRAFIE

Als gevolg van variaties in studiobelichting en printinkten kunnen de in deze brochure afgebeelde kleuren enigszins afwijken van die van de daadwerkelijke tegels. We raden altijd aan dat u uw Original Style-leverancier vraagt om enkele voorbeelden.

AANSPRAKELIJKHEIDSBEPERKING

Original Style is niet aansprakelijk voor de verkeerde installatie van zijn producten. In geval van claims met betrekking tot de tegels zelf is de aansprakelijkheid van Original Style, voor zover dit wettelijk is toegestaan, beperkt tot het vervangen van het product of het vergoeden van de kosten van het product, en is gevolgschade niet inbegrepen. Claims moeten binnen zeven werkdagen na ontvangst van de tegels worden ingediend. De tegels moeten worden geïnspecteerd voordat deze worden gezet. Claims worden niet behandeld nadat de tegels zijn gezet. We wijzen u erop dat tot de zetting het aanvaarden van de hoeveelheid, kleur, structuur, afmetingen en schakering van de tegels behoort. Original Style garandeert dat zijn tegels overeenkomen met hun omschrijving en geschikt zijn voor het beoogde gebruik. Original Style maakt geen andere uitdrukkelijke of impliciete garanties met betrekking tot de geschiktheid van de producten voor bepaalde installaties. We maken geen garanties, uitdrukkelijk of impliciet, ten aanzien van slijtagebestendigheid of onderhoudsmaatregelen.

Het is van groot belang dat de instructies van de producent voor voeg- en lijmstoffen worden opgevolgd ten aanzien van hun geschiktheid in combinatie met onze producten. Raadpleeg de leverancier van de voeg- en lijmstoffen van wie u de producten hebt gekocht in geval van twijfel. Original Style maakt geen beweringen over de geschiktheid voor gebruik van de lijmen en voegmiddelen van derde partijen. We wijzen u erop dat het gebruik van bepaalde bijtende reinigingsmiddelen kan leiden tot een reactie van de tegels, waarvan het uiterlijk kan veranderen.

ORIGINALSTYLE

Falcon Road, Sowton Industrial Est.
Exeter, Devon, EX2 7LF, England
Telephone: +44(0)1392 473001
Fax: +44(0)1392 473011

©Original Style Ltd
V1/4/18